

A tapasztalatok alapján az alábbi következtetéseket vonhatjuk le: A fenti telken teraszos elrendezésű római épület húzóhatott, amelynek pontos, Ny-i irányú kiterjedése nem ismert. A rétegsorok K-i és É-i irányban biztos, hogy folytatódhatnak.

LASSÁNYI GÁBOR

Budapest, III. Aranyvölgy út 19/a.
Római építési törmelék a kitermelt földdepóban.

62. Budapest III, Csúcshegy-Harsánylejtő (KÖH 49984)

R, V, LT, Ró, A, Á, Kö

A Katlan Befektetési Zrt. megbízásából, a Budapesti Történeti Múzeum részéről 2014. június 17. és július 18. között folytatott a Harsánylejtő-Kertváros lakópark területén lévő építési telkek feltárását. A 2014. első félévében történő értékesítéseknek megfelelően, idén első ütemben 6 újabb telek kutatását tudtuk elvégezni. A két próba, egy megelőző, és három, telekhatárig terjedő szelvényben (25–30. szelvények) mindösszesen megnyitott 2516 m²-nyi területen dokumentált 138 stratigráfiai egység (SE) 5 régészeti korszak emlékműanyagát tartalmazta.

A legkorábbi időszakra tehetőek a kora vaskori Hallstatt-kultúra horizontális településének leletei, melyek az elmúlt évek kutatási eredményeihez igazodva a terület középső harmadában koncentráálódtak. Néhány kisebb méretű gödör mellett egy több, nagyobb beásból álló komplexum emelhető ki, melyre kemencével ellátott, dőngölt padlójú műhelyobjektumot ástak rá.

A késő kelta idősakra tehető leletek hasonló területen voltak megfigyelhetők, és elsősorban szűk, mély tárológödörrel képviseltették magukat.

Viszonylag kis mértékű római kori megtelepedés mellett az avarkori jelenlét tűnik számottevőnek. Több, ágasfás szerkezetű tetőzettel rendelkező földbemélyített épület került napvilágra, némelyiknek száját kövel is megerősítették.

A terület magasabb, DNy-i, hegyfelőli részén válik intenzívebbé az Árpád-kori területhasználat. Itt elsősorban kőkemencés, földre mélyített veremházakat, munkagödörrel rendelkező földbevéjt kemencéket, vízlevezető árkokat dokumentáltunk.

Az ásatáson részt vettek: Korom Anita és Papp Adrienn régészek, Oláh Irma és Sarkadi Gergely régésztechnikusok, Kámány Andrea technikus.

Folytattuk a lelőhely kutatását 2014. október 8. és november 7. között. Most, a második ütemben 3 újabb telek (hrsz. 20646/46, 20655/71, 20655/110) kutatását tudtuk elvégezni. Az egy próba, egy megelőző, és egy, telekhatárig terjedő szelvényben (30–32. szelvények) mindösszesen megnyitott 1171 m²-nyi területen dokumentált 75 stratigráfiai egység 4 régészeti korszak emlékműanyagát tartalmazta.

A Solymárvölgyi úthoz legközelebb eső telken (hrsz. 20646/46) 242 m² területen végzett megelőző feltáráson többek között egy szuperpozíciót mutató középső rézkori gödörkomplexum és egy – a korábbi évek ásatásaiból ismert – római kori árokrendszer újabb szakasza került feltárásra.

A legmagasabban fekvő telken (hrsz. 20655/110) 217 m²-en megnyitott felületen vizont minimális régészeti intenzitást tapasztaltunk. Két, kevés középkori kerámiatöredéket tartalmazó beásás került dokumentálásra a telek D-i, hegy felőli szélén.

A legsűrűbb régészeti jelenlétet a 2014 nyarán végzett feltárás tőszomszédságában (hrsz. 20655/71), az Árpád-kori telep központi részén tapasztaltuk. A mélyítést itt két fázisban végeztük tekintettel arra, hogy a jelenségek – a korábbi megfigyelésekkel összhangban – több szintben jelentkeztek.

Első lépcsőben a régészeti jelenségek legfelső jelentkezési szintjén, 60–70 cm mélységben humuszoltuk le a telek teljes területét, 712 m²-en. A fokozatosan fakósárgává váló rétegben középkori tüzelőgödöröket, kemencés veremházakat, kisebb árokrendszereket és egy vaskori tárolóvermet dokumentáltunk. A telek K-i falánál egy, feltehetően a 2014 nyarán feltárt kőfallal összefüggésben lévő, annál jóval hosszabb szakaszon megfogott, egy vonalban elhelyezkedő köves omladék került kibontásra.

Ezt követően már csak a leendő épület területén (84m²) volt lehetőség kézi erővel történő további, 40–50 cm-es mélyítésre, ahol további intenzív középkori települési szintet (kőalapozású tűzhelyek, veremházak, egyikük többszörösen megújított platinával rendelkező kemencével, lejtőirányú, megújított árokrendszer) dokumentáltunk.

Egy Ény–DK-i futású, kétrétegű, apróköves alapanyagú utat(?) is sikerült dokumentálni öt keresztirányú kutatóárokban, mely a kőfalnál korábban létesült.

Az ásatáson részt vett Kámány Andrea technikus.

SZILAS GÁBOR

63. Budapest VII, Rákóczi út-Kazinczy u.-Király u.- Károly Krt. (Madách tér) (KÖH 66172)

I

A Parkfenntartó Kft. 2014. április 4-én parkosítási munkákat kezdett a VII. kerület Madách téren. A kivitelezésnek része volt két 3×5 m alapterületű, 2,8 m mélységű víztároló medence

kiépítése. A földmunkák során régészeti megfigyelést végeztünk a Budapesti Történeti Múzeum részéről, mivel területünk Pest középkori határához, 15. századi városfalához közel esett. Michael Wening és Nicolas Hallart 1684-ben készült metszetein – Buda ostroma északról, délről, nyugatról és keletről – jól megfigyelhető, hogy a beruházás helyéhez közel temető húzódtott.

A Madách tér jobban megbolygatott Károly körüti szakaszán kiásott 1. sz. gödörben 19. századi épület maradványai, pince részletei kerültek a napvilágra.

A terület hátsó, eddig kevésbé beépített részén kijelölt 2. sz. gödörben 1,80 m mélységben, a homokos altalajban egy K–Ny irányú, bolygatott csontváz (1. sír) került elő. Közvetlenül mellette, a D-i oldalán, vele egy irányban újabb sír (2. sír) került a felszínre. A két sír alatt újabb csontvázak feküdtek: az 1. sír alatt kettő (3. és 5. sír) a 2. sír alatt pedig egy, a 4. sír húzódtott. A 4. és az 5. sírok alatt, 2,40 m mélységben további temetkezés nyomát már nem figyeltük meg. A gödör É-i metszetalajában, a 4. és 5. sírokkal egy vonalban a 6. sír megbolygatott maradványai látszóttak. A sír kibontására nem volt lehetőségünk. A temető részletet 2,5×3 m nagyságú gödörben tártuk fel, a sírokból semmilyen mellékletet, leletanyagot nem bontottunk ki. A további földmunkát, és az ároknak a tervezett nagyságba (5×3 m) való kibővítését a 2. és a 4. sír mellett előkerült élő gázvezeték akadályozta meg. Mivel a beruházónak nem volt tudomása a gázcsőről, és a markológép kissé megsértette a gázvezeték szigetelését, elrendelték a 2. sz. gödör visszatöltését. Ezért gyors dokumentálás, fotózás után a sírokat felszedtük és a területet átadtuk a kivitelezőknek.

A földmunka 2014. április 7-én folytatódott, a 2. sz. gödörtől D-re kiásott vízmedence alapgödöréből (3. sz. gödör), a barna törmelékes betöltésből kizárólag legújabb kori maradványok kerültek a felszínre.

ZÁDOR JUDIT

64. Budapest X, Rákász utca (KÖH 86925)

N, A

A Budapesti Történeti Múzeum részéről, a Duna Aszfalt Kft. megbízásából, 2014. május 6-án, Kovács Eszter, a Rákász utcában zajló csatornázási munkák során a már kiásott, 10 m hosszú szakaszon, a Rákász utca 21. sz. előtt, 7 objektumot dokumentált (6–12. obj.). A korábbi szakaszon 6 objektum került elő, ezért 2014. április 8-án, a helyszíni szemle során Böröczky Blanka, a Budapest Főváros Kormányhivatala V. kerületi Építésiügyi és Örökségvédelmi Hivatalának régészeti felügyelője megelőző feltárást javasolt a fennmaradó 74 m²-re.

A megelőző régészeti feltárást 2014. május 12-én, Kovács Eszter vezetésével kezdődött el. A 10 cm vastag aszfaltréteg eltávolítása után 50 cm mélységig mélyültek a barna humuszban. A lehumusztolt 74 m²-en 13 objektum folytja különült el. A két árok szakaszban 1 földbe ásott épület és 9 gödör a 4–5. század elejére datálható, egy gödörből avar kerámiatöredékek kerültek elő.

A házak felé történő 8 bekötésben (22 m²) további 8 objektumot találtunk, 4 gödröt, 1 árkot, 1 földbe mélyített épületet és két olyan, egymásba ásott objektumot, melyet a kis felületen nem lehetett pontosan meghatározni. Ezekből szintén 4–5. századi leletanyag került elő.

A Rákász utcai ásás új adatokkal szolgált a Rákos-patak mentén várható megtelepedés kérdéséről.

TÓTH FARKAS MÁRTON

65. Budapest XI, Kána falu, Kőerberek-Tóváros lakópark (KÖH 39708)

B

Próbafeltárást végeztünk a Budapesti Történeti Múzeum részéről, a Budapest XI. ker. Kánai út 1. sz. alatt, 2014. október 13. és november 7. között. A cél a terület régészeti érintettségének vizsgálata volt.

Az erdős növényzet miatt csak meghatározott területeken volt lehetőségünk szondák kijelölésére. A terület K-i, a Balatoni út felé eső részén 1010 m² területet vizsgáltunk meg. Ezen a területen 28 objektumot tártunk fel. Nagyobb részük sekély gödör, de napvilágot látott néhány nagy méretű méhkas alakú gödör is. Ennek a területnek a Ny-i részén egy É–D-i irányú, nagy alapterületű, és a többi objektumnál mélyebb árokszerű beásás jelentkezett.

A terület Ny-i, a lakóparkhoz közelebbi részén kisebb szondázásra volt mód, ahol 147 m² területet humusztoltunk le. Itt 4 gödör látott napvilágot.

Az előkerült leletanyag alapján az objektumok nagyobb része kora bronzkori. Feltételezhető, hogy a 2003 és 2005 között, a lakópark építését megelőző feltárást során előkerült telep folytatása lehetett. A 19 napos feltárást során bebizonyosodott, hogy a Kőerberek-Tóváros Lakópark néven ismert régészeti lelőhely K-i irányba a Balatoni út felé folytatódik.

TEREI GYÖRGY

66. Budapest XIII, Margitsziget, Dominikánus apácakolostor és környéke (Szabadtéri Színpad) (KÖH 15224)

B, Á, Kö, Kú

A Margitszigeti szabadtéri színpad épületegyütteséhez (hrs. 23800/3) kapcsolódó beruházás során az öltözőépületek rekonstrukcióját végezték, amelyhez új közműhálózat készült. Ezen kívül elvégezték a Víztorony környezetének (Kerengő) teljes burkolatcseréjét, valamint egy szakaszon módosították a kerítés nyomvonalát és új díszletraktárt építettek. Az ehhez kapcsolódó földmunkák régészeti felügyeletét láttuk el a Budapesti Történeti Múzeum részéről, a Szabad Tér Színház Kht. megbízásából, 2014. március 29. és október 28. között.

A színpadtól D-re a már 2013-ban részben feltárt középkori település újabb részlete került napvilágra. Árpád-kori gödrök, veremház és kemence részletét sikerült kibontanunk a vízvezeték és a csatorna árkában. A színpadtól Ny-ra, a kultúrrétegből középkori és XVIII. századi kerámiát, valamint állatcsontot gyűjtöttünk. Az öltözőépületek között vastag, tömött sötétbarna kultúrréteg volt. Itt objektumot megfigyelni nem tudtunk, de középkori és bronzkori leletanyagot is találtunk. A Kerengő területén a felbontott régi burkolat alatt csak azt az újkori, kevert, törmelékes feltöltést lehetett megfigyelni, amelyet 1938-ban, a színpad építésekor hordtak ide a domonkos kolostor területéről.

KOVÁCS ESZTER